Maltese Literature Group Inc.
Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:

MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AĦBARIJIET
Numru 250 :: MARZU, 2017

Editur: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

MIŻATA TA' SĦUBIJA

Il-miżata ta' sħubija issa qed titħallas fl-1 ta' Jannar ta' kull sena minn kulħadd. Dan ifisser li l-miżata issa titħallas minn Jannar sa Diċembru. Dawk li għadhom ma ħallsuhiex huma mitluba jagħmlu dan fil-laqgħa li tmiss u jaraw lil Ray Anastasi. Grazzi. Il-miżata għadha $10 kull familja. Grazzi lil dawk li ħallsu l-miżata fl-aħħar laqgħa tagħna.

F'MARZU MHUX SE JKOLLNA L-LAQGĦA TAX-XAHAR BĦAS-SOLTU MINĦABBA LI SE JKOLLNA BBQ B'XEJN GĦALL-MEMBRI KOLLHA — 26 TA' MARZU 11.30 AM

F'MARZU NILTAQGĦU GĦAND FRANK U DRAGA BONETT

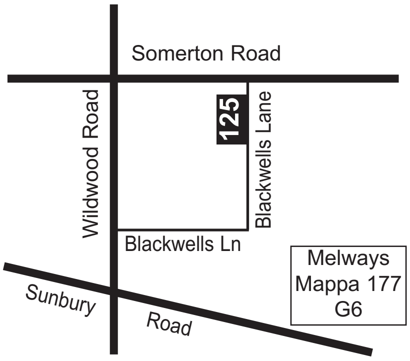

Bħalma qrajtu aktar 'il fuq u kif smajtu fl-aħħar laqgħa li kellna fi Frar fiċ-Ċentru Malti, flok is-soltu laqgħa ta' kull xahar, għax-xahar ta' Marzu se niltaqgħu għand Frank u Draga Bonett, fuq il-propjeta` tagħhom, **125 Blackwells Lane, Bulla**. **Il-Ħadd, 26 ta' Marzu għall-BBQ.** Bħalma jagħmlu kull sena, Frank u Draga jkunu tant ġentili li jilqgħuna għandhom biex inqattgħu nofstanhar flimkien. Nispera li l-membri kollha jiġu biex ikollna numru sabiħ. Niltaqgħu għal xi l-11.30 am. Ikollna BBQ fejn il-Grupp jieħu ħsieb ta' kollox: laħam, salads, inbid, xorb minerali, te u kafe`, eċċ. Ejjew u ħudu pjaċir. Naturalment, ġibu xi qari magħkom. Hu importanti li dawk li fi ħsiebhom jiġu, iċemplu lil **Salvina Vella** fuq **9460-4404 Mobile: 0409 961 928**. Dawk li jużaw l-*internet* ikunu jistgħu jibagħtu *email* lil Salvina Vella fuq **paul.vella44@gmail.com** biex ikunu jistgħu jsiru l-preparamenti għall-ikel. Għal dawk li forsi din se tkun l-ewwel darba li jiġu għand Frank u Draga, qiegħed nipproduċi mappa biex forsi tkun ta' għajnuna għalikom biex issibu l-post aktar malajr. Nixtieq nieħu din l-opportunita` biex għal darb'oħra nirringrazzja lil Frank u lil Draga li ta' kull sena jilqgħuna għandhom. Napprezzaw ħafna. Ġibu magħkom platt u l-għodda biex tieklu :-)) u naturalment xi tazza għall-inbid.

IL-QARĊILLA

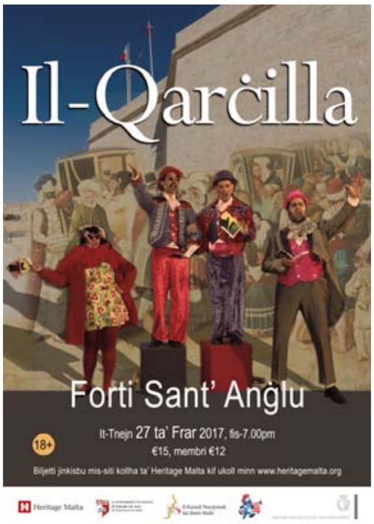

Spettaklu tal-karnival li rxuxtah id-Dipartiment tal-Malti fl-Università ta' Malta bl-għajnuna tal-Kunsill tal-Malti u ta' Horizons (pubblikaturi).

Il-qarċilla hija marbuta mal-Karnival bħalma l-pantomima hi marbuta mal-Milied.

L-awtur tagħha din is-sena huwa l-awtur Immanuel Mifsud. Qabel il-qarċilla, li saret Sant'Anġlu, kien hemm taħdita akkademika ta' Dr William Zammit, jisimha: "Il-Karnival Barokk u kif l-Ingliżi sewwew il-qarċilla".

William Zammit għadu kif sab dokument tal-Ingliżi li pprojbixxa kliem vulgari fl-attivitajiet tal-karnival. U għalhekk, id-doppjusens li kien juża Dun Feliċ Demarco fil-qarċilla tal-1760 ma jidher xejn bħalu fil-qrieċel ta' 100 sena wara. Naturalment, aħna rġajna daħħalnihom.

Din inżammet nhar it-Tnejn, 27 ta' Frar f'Forti Sant'Anġlu

Il-MALTIN: *għemilhom, drawwiethom, ġrajjiethom*

Il-Maltin: għemilhom, drawwiethom, ġrajjiethom, huwa r-rakkont tal-ħajja ta' Maltin u Għawdxin li twieldu fl-ewwel għoxrin sena tas-seklu l-ieħor, sewwasew meta f' Malta kienet għadha tinħass id-differenza bejn il-ħajja tar-raħal u dik tal-belt. Naqraw l-istorja tal-aħħar tmunier ta' dgħajsa tal-latini qabel ma daħħlu l-magni, ta' familja li għexet fil-batterija ta' Kemmuna, ta' Wied il-Għajnija, għomorha tagħmel il-gambli, ta' bugħaddas Ġirbi jogħdos bil-libsa tar-ras, ta' baħri u ħabbież Qormi, u oħrajn.

Tispikka l-ħila ta' kif jirrakkontaw l-episodji ta' ħajjethom qishom seħħew ilbieraħ, allavolja xi wħud minn dawn imorru lura sal-irvellijiet tas-Sette Giugno. Tinħass il-ħakma li kellhom fuq l-ilsien Malti u toħroġ il-ħlewwa ta' diskorshom, miżgħud bl-idjomi, bit-tixbih u bl-istħajjil imżewwaq bi kliem li qajla tisimgħu llum.

Il-Prim Ministru ta' Malta Joseph Muscat u r-riċerkatur Steve Borg, waqt it-tnedija tal-ktieb Il-Maltin: għemilhom, drawwiethom, ġrajjiethom.

Dan huwa l-ewwel volum ta' kitba, frott l-erbatax-il sena li l-kittieb Steve Borg iddedika minn ħajtu jintervista lil mijiet ta' nies, biex iħeġġiġhom jaqsmu miegħu t-tifkiriet personali tagħhom li flimkien jintisġu fil-memorja kollettiva tagħna. Minbarra li ġabar dawn l-istejjer bil-fomm, il-kittieb rifed ir-rakkonti b'riċerka wiesgħa fl-arkivji pubbliċi ta' Malta u Għawdex. Huwa ttamat li dan ix-xogħol ikkontribwixxa għall-kultura Maltija billi tefa' d-dawl fuq ħafna tagħrif ġdid.

Dan ir-ritratti juri lir-riċerkatur Steve Borg flimkien mad-diretturi ta' Klabb Kotba Maltin, is-Sur Joseph Mizzi u s-Sinjura Anna Maria Mizzi.

Kif għidna, dan il-ktieb, miktub mill-kittieb Steve Borg huwa l-frott ta' riċerka akkademika li ħadet 18 -il sena. Huwa għamel 14 -il sena jintervista fit-tul numru ta' nies li minkejja li mhux magħrufin barra mit-trufijiet tar-raħal tagħhom, taw xhieda bil-fomm dettaljata tal-ħajja Maltija, Għawdxija u saħansitra fuq Kemmuna sa minn qabel il-gwerra. L-aħħar erbgħa snin għamilhom janalizza t-tagħrif miġbur biex jivverifika jew jispjega dak li bejn ifissru r-rakkontaturi.

Miktub bi stil mexxej u bi kliem Malti għani, Borg perreċ il-ħajja mimlija ħlewwa u mrar, kif ukoll addatata l-metodu Braudeljan, fejn l-istorja soċjali tan-nies komuni tiddomina fir-rakkonti kollha, minflok is-soltu waħda li tiffoka fuq in-nies fis-setgħa, il-politiċi, il-kleru u l-għonja. Il-Prim Ministru Joseph Muscat stqarr li dan il-ktieb huwa għodda importanti bħala memorja kollettiva u l-Pro-Rettur l-Professur Godfrey Baldacchino fisser ir-riżultat tar-riċerka profonda jagħmlu l-ktieb wieħed epiku u li għandu jkun f'idejn min jgħożż l-istorja ta' Malta.

Il-ktieb, li għandu qoxra iebsa, huma mimli b'kważi ħames mitt annotazzjoni u mimli b'ritratti li ma dehru qatt. Il-pubblikazzjoni hija ta' Klabb Kotba Maltin. Dan huwa l-ewwel volum, bit-tieni volum diġa' miktub ukoll mill-pinna ta' dan il-kittieb Wied il-Għajni. Il-ktieb tnieda mill-Prim Ministru ta' Malta Joseph Muscat li qal li dan huwa għodda xierqa ta' memorja kollettiva, filwaqt li l-Pro-Rettur tal-Universita' l-Professur Godfrey Baldacchino semma' dan il-ktieb bħala wieħed epiku u li għandu jsib post fil-librerija ta' dawk li jgħożżu l-istorja ta' Malta.

Il-kantanta brava Maltija, Corazon Mizzi, kitbet . . .

Il-Maltin: Għemilhom, Drawwiethom, Ġrajjiethom. Ktieb li nirrikmanda lil dawk kollha li għandhom għal qalbhom dak li hu tagħna, speċjalment l-istorja intima tal-poplu tagħna u l-mod kif għexu missirijietna - storja li sal-bieraħ kienet tinsab arkivjata biss fil-memorja ta' wħud li għexuha, illum mejta. B'paċenzja, ħila u dedikazzjoni kbira, il-kittieb u riċerkatur Steve Borg ilu 14-il sena jintervista lil dawn l-individwi u llum din il-memorja tinsab irreġistrata f'dan l-ewwel volum li tnieda lbieraħ, b'tali mod li jista' jgawdiha u jaqraha kulħadd. Grazzi Steve Borg ta' din il-biċċa xogħol u talli fdajtni bit-tmexxija tas-serata speċjali tiegħek. Ħajr ukoll lil Dominic Galea tal-akkumpanjament fil-kanzunetta 'Karità ma' Tfajla Għamja' bi kliem ta' Ġużeppi Borġ, in-nannu ta' Steve, u ħajr lill-folla kbira li attendiet.

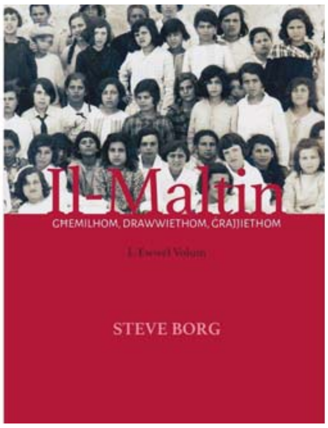

Department of Premier and Cabinet
Victoria
OFFICE OF MULTICULTURAL AFFAIRS AND CITIZENSHIP

Proudly supported by the Office of Multicultural Affairs and Citizenship

BOV
BANK OF VALLETTA p.l.c.
Uffiċċju Rappreżentattiv:
16 Watt Street, Sunshine 3020
Telephone: 9311-3222

Doris Zammit tikteb minn Malta . . .

"Il-Ħajja u l-Istorja ta' Ġorġ" magħruf bħala tal-Mużew

Mix-xellug għal-lemin: **Doris Zammit, is-Sra Bonello, Tonio Bonello, L-Eċċ. Il-President, Marie-Louise Coleiro Preca, Ġuża, oħt Ġorġ u n-neputija tiegħu, u r-Rispettabbli Sindku, s-Sur John Boxall. Quddiem is-sur Bonello, it-tifla tiegħu u Ġorġ Agius.**

Ftit aktar minn erba' snin ilu, Tonio Bonello, l-moħħ wara dan il-proġett, direttur maniġerjali ta' 24sevenMedia, minn dak li kien sema' dwaru u partikolarment il-famużi taqbiliet tiegħu, ra f'Ġorġ enċiklopedija oħra umana.

Għal min ma jafx, Ġorġ la jaf jaqra u lanqas jikteb. Dak kollu li għamel tul ħajtu, ħareġ kollu frott intelliġenza straordinarja li għandu ta' taqbil spontanju, prattikament dwar kollox u kulħadd - xogħol li nistgħu ngħidulu teżor imprezzabbli li se jibqa' jitgawda għal ġenerazzjonijiet li ġejjin.

"Il-Ħajja u l-Istorja ta' Ġorġ Agius magħruf bħala tal-Mużew" jinkludi wkoll xejn anqas minn 15-il personalità prominenti, Maltin u Għawdxin, jitkellmu dwar ħidmietu mill-perspettiva ta' kull studju / professjoni tagħhom rispettivament.

Kemm l-Eċċellenza Tagħha, il-President ta' Malta, Marie-Louise Coleiro Preca kif ukoll il-Kardinal Prospero Grech aċċettataw li jagħmlu daħla għal dan ix-xogħol.

L-istorja ta' Ġorġ, il-ġabra taqbil, l-intervisti, ir-riċerka u l-kumplament ħadu erba' snin sħaħ.

Il-qofol ta' dan ix-xogħol hi l-ġabra mill-isbaħ ta' taqbil, 'il fuq minn tliet mitt taqbila ta' ispirazzjoni, ta' kuraġġ, ta' ħsieb u riflessjonijiet li Ġorġ ħoloq u qasam magħna lkoll Maltin u Għawdxin tul 65 sena ta' żjarat ta' missjoni kontinwa, kuljum iżur postijiet pubbliċi u jikkonsla eluf kbar ta' Maltin u Għawdxin fl-isptarijiet Maltin fejn minkejja l-età ta' 90 sena, Ġorġ għadu jagħmel ta' kuljum fl-Isptar Mater Dei.

Dan il-ktieb jinkludi numru estensiv ta' ritratti bil-kulur dwar il-ħajja ta' Ġorġ .

L-istorja ta' Ġorġ mhix il-bidu u t-tmiem. Hija l-bidu ta' ġrajja fejn minn żmien għal żmien, jekk Alla jrid se nkunu qed inkomplu nlaqqgħukom ma' aktar persuni bħal Ġorġ, Maltin!

Dan hu l-ewwel volum fis-sensiela ġdida, 'Maltin' li tittratta profili estensivi, mistħarrġa, studjati u riċerkati dwar ħajjet personalitajiet Maltin u Għawdxin li għamlu d-differenza fil-ħajja ta' dawn il-gżejjer.

'Maltin' hu proġett ieħor kunċett ta' 24sevenMedia b'kollaborazzjoni ma' Miller Distributors Ltd u negozji Agenda.

Fir-ritratt, flimkien mall-President ta' Malta, l-Eċċellenza Tagħha Marie-Louise Coleiro Preca, jidhru l-erbat irġiel li tellgħu lil Ġorġ Agius (quddiem) fis-sular ta' fuq. It-tiene wieħed mix-xellug hu Leli Fabri, li jiġi ħu s-*Social Secretary* tagħna, Salvina Vella, li inċidentalment, missierha ħadem ix-xatt ma' Ġorġ Agius għal ħafna snin.

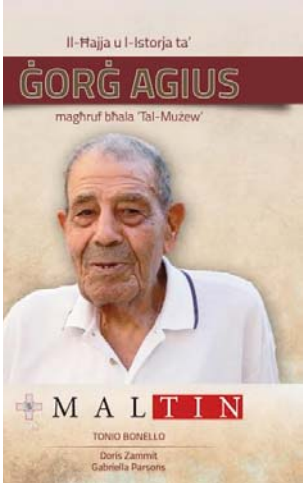

Ħu l-opportunità minn din l-okkażjoni unika. Akkwista dan il-ktieb illum, ktieb ideali wkoll li jista' jingħata bħala rigal.

It-tnedija tal-ewwel volum minn sensiela ta' bijografiji dwar personalitajiet Maltin saret is-Sibt 25 ta' Frar fil-kunsill Lokali tal-Birgu, l-belt fejn għex għal aktar minn 90 sena Ġorġ Agius magħruf bħala tal-Mużew. Il-President ta' Malta Marie-Louise Coleiro Preca li attendiet għal din it-tnedija qalet li Ġorġ jgħix ħajja ta' nisrani mill-aktar eżemplari, bla ma jiġġudika lil ħadd. Iddeskriviet lil Ġorġ bħala mudell ta' valuri bħalma huma tjubija, solidarjetà, rispett u dinjità.

Aktar minn 300 taqbila li Ġorġ rnexxielu joħloq tul il-65 sena kemm ilu jdur Malta jqawwi qalb in-nies li jiltaqa' magħhom u li permezz tagħhom huwa sar popolari u maħbub mill-Maltin kollha issa ġew miġbura f'dan l-ewwel volum " Il-Ħajja u l-Istorja ta' Ġorġ Agius, magħruf bħala tal-Mużew."

Il-Ġabra "Maltin" huwa proġett ta' Tonio Bonello direttur maniġerjali ta' 24sevenMedia flimkien ma' Miller Distributors.

IL-KANTILENA TA' PIETRU CAXARO

Interpretazzjoni Rinaxximentali -- OLIVER FRIGGIERI. Mid-Daħla tal-ktieb:

"Hemm l-importanza tagħha bħala xogħol letterarju bikri bil-Malti, imma wkoll, u wisq aktar, bħala dokument li jixħet dawl fuq dik li nixtieq insejħilha 'L-istorja tal-Maltin'.

Fl-isfond tan-nisġa ta' elementi Għarbin u elementi Sqallin tinkiseb definizzjoni sħiħa tal-Malti bħala djalett li kiber u sar lingwa. Iżda wisq iżjed minn hekk, illum nikkonkludi li hemm ukoll il-muftieħ għall-għarfien etniku tal-istess poplu li jitħaddet ilsien li hu taħlita: Semitiku-Latin.

Ir-rikkezza enormi tal-lingwa Maltija tiftiehem minnufih f'dan id-dawl: hi lingwa li stagħniet billi laqqgħet fiha stess żewġ kulturi kbar."

https://akkademjatalmalti.org/2016/11/13/il-kantilena-ta-pietru-caxaro-interpretazzjoni-rinaxximentali/

Il-Laqgħa tal-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria fix-xahar ta' Frar

Laqgħa ta' Frar

L-aħħar laqgħa tal-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria inżammet fil-librerija taċ-Ċentru Malti, Parkville, nhar il-Ġimgħa, 24 ta' Frar, bħas-soltu, l-aħħar Ġimgħa tax-xahar, fis-7.30 pm.

Preżenti kien hemm Rosemary u Charles Attard, Paul u Salvina Vella, Ray u Marie Louise Anastasi, Joe u Rose Lofaro, Dr Victor Sammut, Alfred Xuereb, Michael Xuereb, John Muscat, George Portelli u Joe Bonett. Kien hemm apoloġiji minn Frank Bonett, Tony Spiteri u Charles u Sunta Sultana.

Bħas-soltu kien hemm xi diskussjonijiet fuq il-lingwa Maltija.

Għal kull laqgħa l-membri dejjem jiġu mħeġġa biex iġibu xi qari magħhom, kemm qari oriġinali jew ta' awturi oħra.

Dr Victor Sammut qara tliet poeżiji tal-mibki u qatt minsi membru tal-Grupp, Manwel Nicholas Borg: "Bniedem Perfett", "Mill-Kodiċi Ġenetiċi" u "Kieku Shakespeare Kien Malti". George Portell ġieb miegħu ktieb ta' poeżiji li xtara minn Malta fl-aħħar żjara tiegħu, "Il-Poeżija Maltija", ġabra ta' poeżiji miġbura u b'daħla tal-Professur Oliver Friggieri. Iż-żewġ poeżiji li qara kienu t-tnejn ta' Ġorġ Chetcuti: "Il-Mewt ta' Ibni" u "Thewdin".

Laqgħa ta' Jannar

Charles Attard qara poeżija umoristika ta' Trevor Zahra: "Di Nju Moltiż". Michael Xuereb qara rapport li ra fuq Facebook dwar studenti tal-MCAST li għamlu xi filmati fuq poeżiji Maltin. Wara qralna poeżija li kiteb huwa stess: "Il-Mara bl-Għonella". Fl-aħħar kien imiss lil Marie Louise Anastasi li mill-ktieb "Mill-Ġnejna ta' Tfuliti" ta' Carmel G. Cauchi, qrat: "Ċajt u Serjeta`", imbagħad spiċċat billi qrat il-poeżija "F'Jum San Valentinu" tal-Kavallier Joe M. Attard mir-Rabat Għawdex.

Wara li ttieħed ritratt għall-okkażjoni kien hemm bibita fejn kulħadd ħa kikra tè jew kafe`, kejks u gallettini.

Jekk ikun hemm xi ħadd li jħobb il-lingwa Maltija, jikteb jew jaqra bil-Malti u jkun irid jissieħeb mall-Grupp kull m'għandu jagħmel hu li jiġi l-aħħar Ġimgħa tax-xahar fiċ-Ċentru Malti ta' Parkville fis-7.30 pm, jew ċemplu lis-segretarja, Rosemary Attard, fuq **9338-3920.**

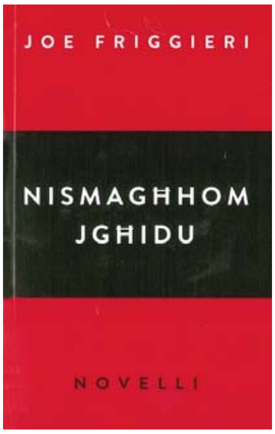

NISMAGĦHOM JGĦIDU . . .

Mill-pinna prolifika ta' Joe Friggieri joħorġu dawn l-għoxrin novella, mibnija fuq firxa wiesgħa ta' karattri u ambjenti, li jżommuk fuq ix-xwiek sal-aħħar u jibqgħu f'moħħok għal żmien twil wara li taqrahom. Huma stejjer ta' awtur li jaf u jieħu gost jirrakkonta, u li jibqa' jissorprendi lil dawk li huma midħla tax-xogħlijiet tiegħu.

"Magħruf sew għal żewġ ġabriet ta' novelli li ħareġ fl-imgħoddi, il-popolari Stejjer tar-Ronnie u l-brillanti Ħrejjef għal Zmienna, Joe Friggieri issa jippreżentalna ġabra oħra ta' stejjer miktubin bi stili differenti. Uħud minnhom juruna kif jaf jittratta b'mod divertenti ideat li ħaseb u kiteb fuqhom bħala kittieb serju… Ħafna mill-karattri l-aktar interessanti li jesplora Friggieri huma nisa, uħud minnhom ibatu mit-tirannija u l-għira tal-irġiel, u oħrajn li jużaw l-intelliġenza, il-misteru tagħhom u l-qawwa ta' sbuħithom kontrihom… Forsi l-aktar novella qawwija hi dik fejn awtur liberali f'pajjiż tiranniku jipprova jiddefendi ruħu mill-akkużi li fiz-zjal tal-pulizija sarkastiku u bla ħniena jisparalu waħda wara l-oħra. L-azzjoni hawn hi fid-djalogu ħaj li jfakkar lill-qarrej fid-drammi u l-kummiedji li Friggieri kiteb b'suċċess għall-palk Malti."

Paul Xuereb

Dan il-ktieb ta' novelli mhux parti mis-sensiela "Nismagħhem jgħidu…Snajja', Għajdut u Karattri mill-Ħajja Maltija" ta' Paul P. Borg

NILTAQGĦU MA' ALFRED GRECH, MILL-MOSTA

Alfred Grech, mill-Mosta, għamel żmien jgħix il-Canada fejn kellu progrmmi tar-radju u televiżjoni. Alfred iħobb ħafna l-Ilsien Malti u kiteb ħafna xogħlijiet letterarji u artikli ta' nteress. Barra min hekk huwa ħoloq ħafna YouTubes b'kanzunetti Maltin b'xeni sbieħ, kif ukoll YouTubes fuq il-festi Maltin, b'kollaborazzjoni mall-mara tiegħu, Jasmine. Għalkemm Jasmine mhix Maltija, imma hija waħda li tħobb ħafna lil Malta.

Alfred, jikteb versi u mużika ta' kanzunetti Maltin u forsi l-iktar waħda li għamlet suċċess, jisimgħa "Għanja lil Malta" li ġiet kantata mill-kanant Malti, popolari ħafna, Enzo Gusman.

Nisperaw li naraw aktar xogħlijiet ta' Alfred fil-ġejjieni.

Tistgħu tisimgħu il-kanzunetta "Għanja lil Malta" minn dan is-sit: https://www.youtube.com/watch?v=L72_axTDKUg

Fir-ritratt, Alfred jidher flimkien ma' oħtu f'Marsaxlokk.